

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการยอมรับต่อโครงการเกษตรอินทรีย์ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่เข้าร่วมโครงการเกษตรอินทรีย์ ปี พ.ศ. 2548 จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่มเกษตรกรทำนาบางเตย ตำบลบางเตย อำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานี 2. กลุ่มเกษตรกรทำนาคลองเจ็ด ตำบลคลองเจ็ด อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 3. กลุ่มเกษตรกรทำนาบางหลวง ตำบลบางหลวง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 4. กลุ่มเกษตรกรทำนาสวนพริกไทย ตำบลสวนพริกไทย อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี -จำนวน- 262 ราย -

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane (Yamane 1973 : 1088 อ้างถึงใน จินดา ขลิบทอง, 2544 : 19-20)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N = จำนวนของประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยยอมรับได้

โดยกำหนดให้ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับร้อยละ 5 ดังนั้น

$$n = \frac{262}{1+262(0.05)^2}$$

$$n = 158 \text{ ราย}$$

ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีจำนวน 158 ราย คิดเป็นร้อยละ 60 ของประชากรทั้งหมด คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน ตามตารางที่ 3.1 โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

ตารางที่ 3.1 จำนวนสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในโครงการเกษตรอินทรีย์ และขนาดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเกษตรกร	ตำบล	อำเภอ	จำนวนสมาชิก ทั้งหมด(ราย)	ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง(ราย)
ทำนาบางเตย	บางเตย	สามโคก	82	49
ทำนาคลองเจ็ด	คลองเจ็ด	คลองหลวง	47	29
ทำนาบางหลวง	บางหลวง	เมือง	58	35
ทำนาสวนพริกไทย	ทำนาสวนพริกไทย	เมือง	75	45
รวม			262	158

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามทั้งแบบเลือกตอบ และใช้แบบสัมภาษณ์ทั้งชนิดปลายปิด และปลายเปิด มีทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพสังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในโครงการเกษตรอินทรีย์

ตอนที่ 2 การยอมรับของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวต่อโครงการเกษตรอินทรีย์

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

2.2 การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.2.1 ศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาวัตถุประสงค์การวิจัยและสมมติฐานการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ซึ่งประกอบด้วยคำถาม คำตอบ และส่วนที่แสดงความคิดเห็นเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยและสมมติฐานการวิจัย

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ นำข้อเสนอแนะมาพิจารณาปรับปรุง พร้อมทั้งนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบความถูกต้องของคำถามให้เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาสาระ

2.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงใหม่ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้อาจารย์ที่ปรึกษา ได้ตรวจสอบอีกครั้งเพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.5 คำนินการทดสอบเครื่องมือ นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ

กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรอินทรีย์ จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ก่อนนำไปใช้

2.2.6 หาค่าความเชื่อถือได้ของแบบสัมภาษณ์ โดยการหาค่า Cronbach 'alpha

เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือได้ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พบว่าแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะของความคิดเห็นการยอมรับโครงการเกษตรอินทรีย์มีค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ .7736 ซึ่งหมายถึงแบบสัมภาษณ์เชื่อถือได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำไปใช้ในการสัมภาษณ์เกษตรกร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ(primary data) ได้มาจากการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสมาชิก กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในโครงการเกษตรอินทรีย์ จังหวัดปทุมธานี นอกจากการสัมภาษณ์แล้ว ยังได้ใช้การสังเกตสภาพการปลูกข้าวของเกษตรกรตลอดจนสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบทความ หนังสือ คอมพิวเตอร์ วารสาร หนังสือพิมพ์ ตลอดจนเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้อจากการสัมภาษณ์ มาตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของข้อมูล จัดหมวดหมู่ ลงรหัสข้อมูลเพื่อประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในโครงการเกษตรอินทรีย์ ใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการยอมรับของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจึงต่อโครงการเกษตรอินทรีย์ ใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การได้รับข่าวสารของเกษตรกรมีการกำหนดค่าน้ำหนักเฉลี่ย เพื่อเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.21	ถึง	5.00	ได้รับข่าวสาร	มากที่สุด
3.41	ถึง	4.20	ได้รับข่าวสาร	มาก
2.61	ถึง	3.40	ได้รับข่าวสาร	ปานกลาง
1.81	ถึง	2.60	ได้รับข่าวสาร	น้อย
1.00	ถึง	1.80	ได้รับข่าวสาร	น้อยที่สุด

ระดับการยอมรับต่อโครงการเกษตรอินทรีย์ในการนำไปใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมีการกำหนด คำนำนักเฉลี่ยเพื่อเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.21	ถึง	5.00	ยอมรับต่อโครงการ	ระดับมากที่สุด
3.41	ถึง	4.20	ยอมรับต่อโครงการ	ระดับมาก
2.61	ถึง	3.40	ยอมรับต่อโครงการ	ระดับปานกลาง
1.81	ถึง	2.60	ยอมรับต่อโครงการ	ระดับน้อย
1.00	ถึง	1.80	ยอมรับต่อโครงการ	ระดับไม่เห็นด้วย

ระดับของปัญหาโครงการเกษตรอินทรีย์แต่ละด้านมีการกำหนดคำนำนักเฉลี่ยเพื่อเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.34	ถึง	3.00	ปัญหา	ระดับมาก
1.67	ถึง	2.33	ปัญหา	ระดับปานกลาง
1.00	ถึง	1.66	ปัญหา	ระดับน้อย